

Dezinformacja w Internecie

#deepfake #manipulacja
#wiarygodność

Dezinformacja i deep fake

Internet to przede wszystkim dostęp do wielu źródeł informacji – wiarygodnych i jak się okazuje niewiarygodnych. Te drugie manipulują przekazem, przeinaczają treści czy wręcz tworzą fałszywe komunikaty. Zjawisko to jest potocznie nazywane „fake news”, a od dawna znane jako **dezinformacja**.

Jednym z najnowszych elementów dezinformacji jest tzw. „**deep fake**”. Nowoczesne technologie, w tym przede wszystkim sztuczna inteligencja, stworzyły możliwości zakłamania rzeczywistości. „**Deep fake**” to technika syntezy ludzkiego obrazu. Celem jest stworzenie realistycznych, ale fałszywych filmów, w których ludzie mówią i robią rzeczy, których nigdy nie zrobili ani nie powiedzieli.

Sprzymierzeńcy dezinformacji

Jednym z sekretów dezinformacji jest **prostota przekazu** w coraz bardziej skomplikowanej rzeczywistości. Ludźmi, a przede wszystkim dziećmi i młodzieżą, można dość łatwo manipulować pozornie prostymi narracjami.

Dezinformacji sprzyja **polaryzacja społeczeństwa**. Celem jest podzielenie grupy ludzi na dwie frakcje wykluczające neutralną postawę.

Trzecim najczęstszym elementem jest posługiwanie się komunikatami wzbudzającymi **emocje**: zachwyty, podniecenie, lęk czy gniew.

Sposoby rozprzestrzeniania fałszywych Informacji

Do dezinformacji wykorzystuje się wszystkie możliwe nośniki informacji:

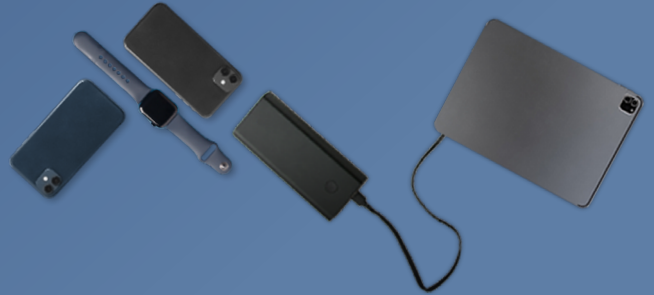
- ▶ Tradycyjne media,
- ▶ Internet,
- ▶ Media społecznościowe,
- ▶ Użytkowników Internetu, w tym liderów opinii,
- ▶ Trolli – prawdziwych użytkowników rozprowadzających fałszywe informacje na czyjeś zlecenie,
- ▶ Boty – zautomatyzowane konta w mediach społecznościowych, których celem jest szybkie reagowanie na określone treści.

Wpływ dezinformacji na dzieci i młodzież

Z badań UNICEF wynika, że tylko 2 proc. dzieci odróżnia prawdziwe treści od fałszywych. **Trzy czwarte osób w wieku 14-24 lata ma styczność z dezinformacją przynajmniej raz w tygodniu.** Coraz częściej to właśnie dzieci i młodzież stają się celem działań dezinformacyjnych. Badania przeprowadzone przez NASK na osobach dorosłych oraz młodzieży w wieku 15 i więcej lat pokazują, że dezinformację w sieci dostrzega prawie co czwarty internauta, ale aż **37 proc. nigdy nie sprawdza wiarygodności informacji.**

Jakie są efekty dezinformacji?

- ▶ Brak zaufania do mediów.
- ▶ Zaburzenie społecznej solidarności.
- ▶ Poczucie wykluczenia.
- ▶ Polaryzacja grup społecznych.
- ▶ Nienawiść do innych osób.

Jak przeciwdziałać?

Jedynym sposobem przeciwdziałania wpływowi dezinformacji na dzieci i młodzież jest **edukacja**. Rodzice, opiekunowie, a także szkoła powinny pokazywać sposoby i miejsca (**tradycyjne, wiarygodne media**) weryfikowania informacji oraz szukania źródeł. Można też zrobić **listę zaufanych stron internetowych**, nauczyć dzieci, jak sprawdzać, czy dane zdjęcie jest prawdziwe (**odwrócone szukanie obrazem**), a także tłumaczyć czym jest **satyra**, a czym **rzetelna informacja**. Ważne, aby dziecko rozumiało, jaka jest różnica między **informacją i opinią** - wiedziało, że informacja to przedstawienie obiektywnego faktu, jest możliwa do zweryfikowania, zaś opinia opiera się na emocjach czy doświadczeniach danej osoby.

Chcesz wiedzieć jak przeciwdziałać zagrożeniom w sieci i gdzie znaleźć ofertę szkoleń dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie?

e-mail: cyberprofilaktyka@nask.pl

Gdzie szukać pomocy?

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży to **116 111** lub **800 12 12 12**, czynny codziennie, 24 godziny na dobę. Strona internetowa: **116111.pl** - wystarczy się zarejestrować i skontaktować z konsultantami mającymi dyżur online.

Telefon dla rodziców, nauczycieli oraz opiekunów to **800 100 100**, czynny w dni powszednie w godzinach 12:00 - 15:00. Strona internetowa: **800100100.pl**.

Poradnia Dziecko w Sieci Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę: tel. **+48 22 826 88 62**, ul. Przybyszewskiego 20/24, Warszawa, e-mail: poradniadws@fdds.pl.

Gdzie zgłosić incydent lub przestępstwo internetowe?

Jest wiele stron internetowych poświęconych weryfikowaniu treści pojawiających się w Internecie. NASK prowadzi profil **#WłączWeryfikację** na Twitterze i na Facebooku. Stop dezinformacji zgłoś na informacje@nask.pl

Jeśli jakaś informacja wzbudza wątpliwości można ją zgłosić e-mailowo: informacje@nask.pl

[Zgłoś incydent | CERT.PL](#)

Policja 997

Dowiedz się więcej

